

TÜRKÇEDE 0-6 YAŞ ÇOCUKLARINA ÖĞRETİLMESİ
GEREKEN, EN SIK KULLANILAN 1200 KELİME*

Saadettin KEKLİK*

ÖZET

Araştırmanın amacı, Türkçede 0-6 yaş çocuklarına öğretilmesi gereken en sık kullanılan 1200 kelimeyi belirlemek ve bu kelimeleri üst kavram alanlarına göre listelemektir.

Araştırmada betimleme yöntemi kullanılmıştır. 1200 kelimeyi belirleyebilmek amacıyla elli dördü Türkçe, yirmi dördü yabancı olmak üzere yetmiş sekiz kaynak, doküman incelemesi tekniğine göre taranmış ve içerik analizine tabi tutulmuştur. Kaynaklar, çocukların yaşına ve kaynağın niteliğine göre altı gruba ayrılarak, her gruptan yöntem bölümünde açıklanan sıklık yüzdesine göre kelimeler alınmıştır. Türkçe kaynaklardaki toplam kelime sayısı 4.836.385 iken, yabancı kaynaklardaki toplam kelime sayısı 100.031.577'dir. Kelime havuzunda biriken 10.101 farklı kelime, yöntem bölümünde açıklanan ölçütlere göre önce 3000 kelimeye indirilmiş, sonra en sık kullanılan 1200 kelime 3000 kelime içinden seçilmiştir. Daha sonra seçilen kelimeler, 0-6 yaş çocukları için uzman görüşleriyle oluşturulmuş üst kavramlara göre listelenmiştir.

Araştırmada ulaşılan sonuçlara göre, en sık kullanılan beş kelime, ev, büyük, el, almak ve annedir.

Anahtar Kelimeler: Kelime hazinesi, kelime sıklığı, sıklık listesi, dil gelişimi, dil edinimi.

* Bu çalışma, M.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü tarafından kabul edilen "On Bir Yaşına Kadar Çocukta Dil Edinimi" adlı doktora tezinden elde edilmiştir.

* Yrd. Doç. Dr., Zonguldak Karaelmas Üniversitesi, Ereğli Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, e-mail: sadikeklik@gmail.com

THE MOST FREQUENT 1200 WORDS USED IN TURKISH
WHICH ARE NECESSARY TO BE TAUGHT TO 0–6 YEAR OLD
CHILDREN*

Saadettin KEKLİK*

ABSTRACT

The purpose of this study is to determine 1200 words which are the most frequently used in Turkish necessary to be taught 0-6 year old children and to list these words according to the category of their concept.

In this study, descriptive method is used. Seventy eight documents have been searched and content analysis has been applied them so as to find out 1200 words which are the most frequently used ones in Turkish. Words are picked up from each group according to the criterion explained in method section by classifying the researches into six groups according to children's age and quality of the documents used in the research. The number of words calculated in Turkish documents is about 4.836.385, whereas foreign documents are around 100.037.577. First of all, 10.101 different words accumulated in the corpus were eliminated to 3000 according to the criterion explained in method section. And then, 1200 words which are the most frequently used in Turkish have been chosen from 3000 words. Later on, they are listed according to the category of the concept formed by the experts' opinions and views for 0-6 year old children.

According to the results obtained from the research; five words which are the most frequently used in Turkish are as follows; home, big, hand, to take, and mother.

Key words: Vocabulary, word frequency, list of frequency, development of language, language acquisition.

* This study was derived from doctorate thesis named "Language Acquisition Of Children Up To Eleven Years Old" approved by M. U., Institute of Educational Sciences.

* Ass. Prof.; Zonguldak Karaelmas University, Faculty of Education, Department of Turkish Education. e-mail: sadikeklik@gmail.com

1. GİRİŞ

Dilin dört temel beceri alanı bulunmaktadır: Dinleme, konuşma, okuma ve yazma. İnsanın okuduğunu veya dinlediğini anlaması, konuşarak veya yazarak kendini anlatması kelime hazinesine bağlıdır. Kelime hazinesinin genişliği ve niteliği bu dört temel becerinin gelişmesini, dolayısıyla da dilin işlevlerini etkilemektedir.

Ana dili eğitimi tesadüflere bırakılmayacak ölçüde önemli ve hayat boyu kullanımda kalacak olması açısından da sürekli bir beceri edinmedir (Cemiloğlu, 2004: 27). Ana dili etkinliklerinde başarı büyük ölçüde kelime hazinesine dayanır. Bütün ana dili etkinliklerinin temel yapı taşlarıdır kelimeler (Özdemir, 1983:29). Kişilere çocukluklarından itibaren kazandıracak kelime ve kavramlar; onların düşünce dünyalarını oluşturacak, yaşayış tarzlarını sağlayacaktır (Tosunoğlu, 2000:87). Kelime hazinesinin aşamalı ve planlı bir şekilde kazandırılması hem eğitim-öğretim, hem kişinin kendini geliştirmesi hem de sağlıklı bir toplumun oluşması açısından oldukça önemlidir.

1.1. Kelime hazinesinin gelişimi

Kelime hazinesi dil edinimiyle birlikte ortaya çıkmaktadır. Dil ediniminin önemli bir kısmı 0-6 yaş arasında oluşmaktadır. Bu dönem çocuğun dil ve kelime hazinesi açısından da en önemli dönemdir. Çocuk, ana dilinin temel yapısını bu dönemde kazanarak yetişkinle rahat bir şekilde iletişim kurabilmektedir (Aydın, 1996; Baykoç-Dönmez ve Arı, 1992; Baykoç-Dönmez, 1986).

Çocuğun ana diline ilişkin ilk kelimeler dinleme yoluyla oluşmaya başlamaktadır. Daha sonra konuşma, okuma ve yazma becerileri kullanılmaya başlandıkça kelime hazinesindeki zenginlik de

artmaktadır (Temur, 2006:12). Çocuğun başlangıçta annesinden öğrendiği dil, ailesinin, yakın çevresinin sosyal ve kültürel seviyesine göre değişmektedir. Çocuğun yaşı ilerleyip ihtiyaçları çeşitlendikçe, kelime hazinesi de genişlemektedir.

Kelime hazinesiyle ilgili çalışmalar daha çok Batı kaynaklıdır. Türkiye ise bu konuda başlangıç aşamasındadır. Türkiye’de henüz çocukların sözlü ve yazılı diline yönelik kaç kelime kullandığına dair kapsamlı bir araştırma yapılmamıştır. Türkiye’deki araştırmacıların kelime hazinesiyle ilgili verdiği bilgiler Türkçede yapılmış araştırmalara değil, Amerika ve Avrupa’da yapılmış çalışmalara dayanmaktadır. Özellikle de Cole ve Morgan (1975:325)’nin kitabındaki yaşlara göre kelime sayısına atıf yapılmaktadır.* Bu kitaptaki veriler ise Smith’in 1926 yılında yaptığı araştırmayı dayanmaktadır. Bu çalışmaya göre on aylıktan altı yaşına kadar çocukta gelişen sözlü kelime ortalaması aşağıda gösterilmiştir:

Tablo 1: Cole ve Morgan’a göre yaşlara kelime sayısı artışı

Yıllar (Aylar)	Kelime sayısı
10. ay	1
1,0 yıl	3
2,0 yıl	272
3,0 yıl	896
4,0 yıl	1.540
5,0 yıl	2.072
6,0 yıl	2.562

* Bunlardan bazıları yaşlara göre şöyle sıralanabilir: Yavuzer (2001:92)’e göre iki yaşındaki çocuğun kelime hazinesi 272’dir. Aydın (1996:41)’a göre, çocuklar iki yaşına kadar yaklaşık 270 kelime kullanabilmektedirler. Baykoç Dönmez ve Arı (1992:120) ile Kara (2002:109)’ya göre, üç yaşında çocuk 900 kadar kelime edinmektedir. Selçuk (2001:106)’a göre, dört yaşında çocuk 1.500 kelime bilmektedir. Cüceloğlu (1997:209)’na göre, beş yaşındaki çocuk 2.000 kadar kelime bilir.

Başka bir araştırmada ise, Amerikalı bir anne çocuğunun onuncu ayda 3, on ikinci ayda 24, on beşinci ayda 106, on yedinci ayda ise 232 kelime kullandığını tespit etmiştir (Baştürk, 2004:14). Yine, kelime hazinesinin sayısı ile ilgili başka bir araştırma şöyledir: Altı yaşındaki Amerikalı bir çocuk 2600 etkin ve 14.700 edilgin kelimeye sahiptir. Beş yaşındaki bir Fransız çocuk da 1954 etkin kelimeye sahiptir. (Göğüş, 1978:24).

Karacan (1998)'nin Türk çocukları üzerinde yaptığı araştırmada, on ikinci ayda bebeklerin 24 farklı kelime söyleyebildiği belirlenmiştir. Artar (1998)'in araştırmasında ise on ikinci aya kadar Türk bebeklerin 17 farklı kelime söyleyebildiği, yirmi dördüncü aya kadar ise 116 farklı kelimeyi söylediği belirlenmiştir.

Yukarıdaki çalışmalarda yaşla birlikte kelime sayısının arttığı anlaşılmaktadır. Bununla birlikte bu çalışmalara dayanarak kelime hazinesinin sayısı konusunda yorumlarda bulunmak yanıltıcı olabilir. Çünkü çocuğun dil ve kelime hazinesi gelişimini etkileyen çok çeşitli etkenler bulunmaktadır. Bu etkenler çocuğun kendi gelişimi, ailesi ve çevresiyle ilgili etkenler şeklinde sınıflandırılabilir. Bu yüzden dil ve kelime hazinesi gelişimi çocuktan çocuğa değişmektedir. Ayrıca bu konuda Jersild (1983:485), çocukların sözlüğü konusunda bir ölçü ve norm bulunmamaktadır, diyerek kelime hazinesinde sınır ve ölçüt koymanın zorluğunu ifade etmektedir.

1.3. Kelime hazinesinin geliştirilmesi

Kelime hazinesinin geliştirilmesi, eğitim ve öğretimle ilgilidir. Çocuğun dil ve kelime hazinesinin gelişimi konusunda anne babanın daha bilinçli bir katkıda bulunması gerekmektedir. Anne baba çocuğuyla daha nitelikli ve çeşitli oyunlarla, etkinliklerle vakit geçirmelidir. Resimli hikâye kitapları, boyama kitapları, parmak

oyunları gibi çeşitli etkinliklerle çocuğun dil ve kelime hazinesi gelişimine yardımcı olmalıdır.

Kelime hazinesinin geliştirilmesinde en önemli mesele etkinliklerin içeriğidir. Bu konuda öncelikle ne öğretileceğinin, hangi kelimelerin kazandırılacağına tespit edilmesi gerekmektedir. Daha sonra nasıl öğretileceği üzerinde durmak gerekmektedir. “Ne ve hangi” sorularını cevaplamadan “nasıl” sorusunu cevaplamada belirsizlik ortaya çıkmaktadır.

Eğitimin değişik aşamalarında çocuğun dil edinimini genişletme ve geliştirme ana dili öğretiminden beklenen bir sonuçtur. Bunun için de değişik yaşlardaki çocukların dil edinimini belirlemek gerekir. Bu türden araştırmalar elimizde yoktur (Özdemir, 1983:29). Türkçe için yaş ve seviyeye göre hangi kelimelerin ne sıklıkla öğretileceği ile ilgili çalışmaların noksanlığından kitaplarda öğretilmek için seçilen kelimeler yazarların şahsî tecrübelerine kalmaktadır (Pehlivan, 2003:91). Dil edinimi ve öğretimi açısından bakıldığında etkin kelime hazinesi konusunda (birkaç araştırma dışında) ilmî çalışmaların ihmal edildiği görülmektedir. Oysa batı ülkelerinde ana dili öğretiminde kazandırılması planlanan kelimelerin hangileri olduğunu gösteren “temel kelime listeleri” hususunda sürekli ve çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır (Tosunoğlu, 2000:86).

Gelişmiş ülkelerde okul öncesi döneme ait materyaller, özellikle dil ve kelime hazinesi gelişimine ait materyaller, planlı ve aşamalı bir şekilde hazırlanmaktadır. Söz gelişi, bu dönem çocuklar için “İlk 100 Kelime”, “İlk 500 Kelime”, “İlk 1000 Kelime”, şeklinde resimli sözlükler hazırlanmıştır. Türkiye’de ise bu konuda çeviriler haricinde çok az bir çalışma bulunmaktadır. Ana okuluna giden öğrenciler için Türkçede 500 veya 1000 kelimelik bir resimli sözlük

henüz bulunmamaktadır. Hangi kelimelerin öncelikli olarak öğretileceği belli değildir.

Çocuklara öğretilecek kelime listelerinin hazırlanmasında, seçilmesinde çeşitli ölçütler bulunmaktadır. Bunların en önemlisi en sık kullanılan kelimelerin öğretilmesidir (Öztoğat, 1977; Aksan, 1998; Cemiloğlu, 2004). Bu araştırmada ise “kelime sıklığı” ölçüt olarak alınmıştır. Bu sebeple, araştırmanın amacı, Türkçede en sık kullanılan 1200 kelimeyi belirleyerek üst kavramlarına göre listelemektir.

2. YÖNTEM

Araştırmada betimleme yöntemi kullanılmıştır. Betimleyici çalışmalar bir durumu var olduğu şekliyle ortaya koyan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan hadise, kişi, ya da nesne kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Önemli olan onu uygun bir biçimde gözleyip belirleyebilmektir (Karasar, 2005:77). Bu araştırmada ise kaynaklardan hareketle en sık kullanılan kelimeler belirlenmiştir. Araştırmacı tarafından herhangi bir müdahale yapılmamış, mevcut durum olduğu gibi ortaya konulmuştur.

2.1. Veri toplama araçları

En sık kullanılan 1200 kelime belirlenirken doküman incelemesi tekniği kullanılmıştır.

Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2000:140). Var olan kayıt ve belgeleri inceleyerek veri toplamaya belgeye dayalı tarama denir. Taranan belge ve kayıtlar çeşitli kalıntılar olabileceği gibi mektup, rapor, kitap, ansiklopedi, resmi ve özel yazı ve benzeri şeyleri kapsar (Karasar,

2005:183). Bu araştırmada ise Türkçe ve yabancı dilde yazılmış tez, kitap ve sözlükler taranmıştır. Türkçede sıklık sayısı verilmeyen araştırmalar hariç, kelime sıklığıyla ilgili bütün araştırmalara ulaşılmıştır. Yabancı kaynak sayısı ise yirmi drtle sınırlandırılmıştır. Aşağıdaki tablo 2’de bu dokümanlara ilişkin ayrıntılı bilgiler yer almaktadır.

Tablo 2: Araştırmadaki kaynak sayısı

Diller	Kaynak sayısı
Türkçe	54
İngilizce	12
Almanca	7
Fransızca	2
Rusça	2
İspanyolca	1
Toplam	78

2.2. Verilerin çözümlenmesi ve yorumlanması

Araştırmanın verileri içerik analiziyle çözümlenmiştir.

İçerik analizi metin veya metinlerden oluşan bir kümenin içindeki belli kelimelerin veya kavramların varlığını belirlemeye yönelik yapılır (Büyüköztürk vd., 2010:269). İçerik analizi türlerinden frekans analizi ile kelimelerin/birimlerin nicel olarak görünme sıklığı ortaya konur. Bu analiz türü, kelimelerin yoğunluğunu ve önemini anlamayı sağlar. Sıklık analizi sonunda kelimeler önem sırasına sokulabilmekte ve sıklığa dayalı bir sınıflama yapılabilmektedir (Tavşancıl ve Aslan, 2001:87). Bu araştırmada ise yetmiş sekiz kaynak, önceden belirlenen ölçütler ışığında sıklıkları esas alınarak incelenmiş ve en sık kullanılan 1200 kelime tespit

edilmiştir. Daha sonra bu kelimeler üst kavramlar altında sınıflandırılmıştır.

2.3. Araştırma süreci

Araştırma sürecinde, en sık kullanılan 1200 kelime ve 0-6 yaş çocuklarına göre üst kavramların nasıl belirlendiği ayrıntılı şekilde açıklamıştır.

2.3.1. 1200 kelimelik listenin oluşturulması

Kelime listesi aşamalı bir şekilde oluşturulmuştur. Öncelikle Türkçede en sık kullanılan 3.000 kelime belirlenmiş daha sonra bu liste içerisinde 0-6 yaş çocukları için üst kavramlarına göre en sık kullanılan 1200 kelime listelenmiştir. Kelime havuzuna kelimeler yazılmadan önce şu ölçütler belirlenmiştir:

1. Kelime seçiminde günümüz Türkiye Türkçesini yansıtan TDK'nin 2005 basımı Türkçe Sözlük esas alınmıştır. Bununla birlikte sözlükte madde başında olmayan kelimeler de kelime havuzuna yazılmıştır.

2. Kişi, ülke, millet, dil, para birimi, kurum, kuruluş, şirket, dükkân, marka ve yer adları kelime havuzuna alınmamıştır.

3. Fiile –mak/-mek eki getirilerek yapılan mastarlar kelime havuzuna alınmazken “çakmak, yemek, ekmek, kaymak” gibi isimler alınmıştır.

4. Birden yirmiye kadar ve yirmiden de otuz, kırk, elli şeklinde yüze kadar sayılar kelime havuzuna alınırken “yirmi bir, elli iki, yetmiş beş” gibi sayılar kelime havuzuna alınmamıştır. Sıralama sayılarında birden ona kadar kelimeler alınmıştır.

Bu dört ölçütten sonra kaynaklardan kelime seçimine başlanmıştır. Önce kaynaklar niteliğine göre altı gruba ayrılmış daha sonra her gruptan tablo 3'deki ölçütler dahilinde kelimeler alınmıştır.

Ayrıca yetmiş sekiz kaynağın her birinden ne kadar kelime seçildiğini açıklayan bilgilere ve tablolara doktora tezinden ulaşılabilir.

Tablo 3: Kelime seçiminde ölçütler

N u	Gruplar	Yaş veya sınıf	Kaynak sayısı	Seçilme ölçütü
1	A	0–6 yaş arası Türk çocukları üzerinde yapılan çalışmalar	8	2005 basımı TDK sözlüğünde madde başı olan kelimeler
2	B	İngilizce, Almanca, Fransızca, Rusça ve İspanyolca okul öncesi resimli sözlükler	17	2005 basımı TDK sözlüğünde madde başı olan kelimeler
3	C	1–5. sınıf Türk çocukları üzerinde yapılan çalışmalar	13	Toplam kelime sayısının sıklığına göre %90–95 arası
4	D	1–5. sınıf Türkçe Ders kitapları	12	Toplam kelime sayısının sıklığına göre %60–70 arası
5	E	11 yaş üstü Türkçe ile ilgili yapılan çalışmalar	19	1. Kompozisyon ve sözlü dil için toplam kelime sayısının sıklığına göre %80'i. 2. 6–8. sınıf Türkçe ders kitaplarının toplam kelime sayısının sıklığına göre %60–70 arası. 3. Büyük ölçekli çalışmalarda sıklığına göre yoğunluğun yüksek olduğu yüzdelik dilim.
6	F	Türkçe, İngilizce, Almanca, Fransızca, Rusça 3000 kelime	9	1. 2005 basımı TDK sözlüğün de madde başı olan kelimeler

	(Genel)		2. Toplam kelime sayısının sıklığına göre ilk 3000 kelime
T		78	

Kelime havuzuna yabancı dildeki kelimelerin Türkçe karşılıkları yazılırken şu ölçütler göz önünde bulundurulmuştur:

1. B grubundaki on yedi yabancı resimli sözlükte kelimeler yazılırken resme sadık kalınarak kelimelerin yalnızca tek kelimeyle Türkçe karşılıkları yazılmıştır.

2. F2, F3, F4, F5 kodlu kaynaklarda kelimelerin Türkçe karşılığı bulunmaktadır. Bu kaynaklarda kelimelerin Türkçe karşılıkları yazılırken en fazla iki kelimeyle sınırlandırılmıştır.

3. F6, F8, F9 kodlu kaynaklarda Türkçe karşılığı bulunmamaktadır. Bu kaynaklarda ise kelimelerin Türkçe karşılıkları yazılırken sözlüklerden en fazla iki kelimeyle sınırlandırılmıştır.

4. Yabancı kaynaklarda kelimelerin Türkçe karşılıkları yazılırken 2005 basımı Türkçe Sözlükte geçen yabancı asıllı kelimeler de yazılmıştır. Söz gelişi, İngilizce “poor” kelimesinin karşılığı olarak “fakir ve yoksul” kelimeleri alınmıştır.

5. Yabancı kaynaklarda fiillerin karşılığı yazılırken önce isimden fiil yapan yapım ekleriyle, ikinci olarak “etmek, yapmak, olmak, kılmak, almak, vermek, gelmek, görmek, duymak” gibi yardımcı fiillerle karşılığı verilmiştir. Söz gelişi, “meraklanmak ve merak etmek” gibi.

Gruplara göre toplam kelime sayısı tablo 4’te gösterilmiştir.

Tablo 4: Gruplara göre toplam kelime sayısı

Grup-	A	B	C	D	E	F
lar	grubu	grubu	grubu	grubu	grubu	grubu
Topl.	10.765	13.602	665.448	56.050	1.697.011	102.425.086
kelime	kelime	kelime	kelime	kelime	kelime	kelime
Genel	104.867.962 kelime					
Toplam						

Kelime havuzunda yetmiş sekiz kaynağa göre toplam kelime sayısı 104.867.962 kelime iken, farklı kelime sayısı 10.101'dir. Farklı kelime sayısı aşağıdaki ölçütler göz önünde bulundurularak 3000 kelimeye şu şekilde indirilmiştir:

1. Kelime havuzunda biriken 10.101 farklı kelimedenden, sıklığı dört ve altında olan 6.254 kelime çıkarılmıştır. Başka bir deyişle sıklığı beş ve üstünde olan 4.007 farklı kelime bulunmaktadır.

2. Argo ve kaba kelimeler, kelime havuzundan çıkarılmıştır. Argo kabul edilen dört kelime (aptal, öküz, salak, manyak) çıkartılmıştır.

3. Çocuklara sağlığa zararlı davranışları çağrıştıran yedi kelime (viski, şarap, alkol, bira, içki, sigara ve bar) çıkartılmıştır.

4. Eskimiş kelime olarak kabul edilen "ilkokul" ile Türkiye'de çok az bilinen "ksilefon" kelimesi çıkartılmıştır.

5. Piaget'nin zihin gelişmesi görüşüne göre somut kavramlar, soyut kavramlardan önce öğrenilmektedir. Buna göre genel isimler üst kavramından sıklığı on ile konuşmayı kolaylaştıran kelimeler üst kavramından sıklığı yedi ve üstü olan kelimeler seçilmiştir.

6. Kelime havuzuna “on iki”, “bağlama (3)”, yedinci (1), sekizinci (2), dokuzuncu ve onuncu (1) kelimeleri olmak üzere altı kelime eklenmiştir.

Bütün bunların neticesinde sıklığı beş ve üstü 4007 kelimedenden toplam 990 farklı kelime çıkartılmış, altı yeni kelime eklenmiştir. Böylece 3.023 farklı kelime belirlenmiştir.

7. 3023 kelime içinden genel kelimeler üst kavramında sıklığı 20 ve üstü, diğerlerinde ise sıklığı 10 ve üstü kelimeler seçilerek 1200 kelime belirlenmiştir. Ayrıca sıklığı 5 ile 10 arasında olan bazı kelimelerin (117) de 1200 kelime listelenin içine alınması uygun görülmüştür.

2.3.2. Üst kavramların belirlenmesi

Kavramlar kendi içinde alt, orta ve üst kavram şeklinde üç kısma ayrılabilir. Söz gelişi mobilya, sandalye ve mutfak sandalyesi (Çengelci, 1996:45-76). Üst kavramlar belirlenirken, kavram gelişimi ve öğretimiyle ilgili kitaplar, makaleler, ve tezler, okul öncesi öğretim programları, okul sözlükleri ve resimli sözlükler incelenmiştir. Buna göre hayvanlar, bitkiler, aile ve akraba, giysiler, vücudumuz ve taşıtlar gibi kavramlar üst kavram olarak kabul edilmiştir. Sıklığına göre seçilen ilk 1200 kelime, üst kavramlara göre listelenerek, on uzman (okul öncesi eğitimi alanındaki akademisyenler ve okul öncesi öğretmenleri) tarafından değerlendirilmiştir. Değerlendirmede; uzmanlardan belirlenen üst kavramların, verilen kelimelere uygunluğuyla ilgili tamamen uygun, kısmen uygun, uygun değil ve fikrim yok şeklinde dört şıktan bir tanesini işaretlemesi istenmiştir. Bu değerlendirmeler doğrultusunda yeniden düzenlenmiştir. Bunların neticesinde 0-6 yaş için yirmi üç üst kavram belirlenmiştir.

3. BULGULAR

Bulgular bölümünde en sık kullanılan 1200 kelime ve kelimelerin yetmiş sekiz kaynağa göre sıklık sayıları verilmiştir:

0-6 yaş çocukları için belirlenen 1200 kelime

1. Aile ve

akraba

abla 38
ağabey 33
amca 43
anne 69
anneanne 19
baba 69
babaanne 18
dayı 40
dede 48
hala 29
kardeş 58
nine 25
teyze 41

2. Bitkiler

2.a. Ağaçlar

çam 17
çınar 7

2.b. Çiçekler

gül 33
lale 14

2.c. Genel

bitkiler

çayır 16
çim 15
çimen 23
ot 25

2.d. Kuruyemiş

badem 6

ceviz 11
findık 21
fıstık 5
kestane 8

2.e. Meyveler

armut 19
çilek 21
elma 40
erik 17
kayısı 17
kiraz 23
limon 20
muz 27
portakal 27
şeftali 16
üzüm 23

2.f. Sebzeler

biber 15
domates 27
havuç 26
ıspanak 10
kabak 9
karpuz 12
kavun 9
lahana 12
mantar 19
marul 16
mısır 17
patates 26
patlıcan 9

pırasa 7
salatalık 7
sarımsak 6
soğan 18

3.Coğrafya

3.a. Dünya ve

çevremiz

ada 26
akarsu 7
ay 40
bahçe 58
dağ 51
dalga 26
deniz 61
dere 30
dünya 56
gökkuşuğu 13
gökyüzü 28
göl 38
güneş 53
kıyı 29
kum 29
orman 49
sahil 18
taş 47
toprak 45
yıldız 29

3.b. Hava

durumu

bulut 30

bulutlu 5
güneşli 11
kar 50
rüzgar 32
rüzgarlı 5
yağmur 46
yağmurlu 5

4. Ev ve bahçe

araç

gereçleri

anahtar 26
askı 10
ayna 26
bardak 32
battaniye 10
bıçak 35
bilgisayar 40
buzdolabı 20
cep telefonu 7
cüzdan 11
çadır 21
çalar saat 9
çamaşır
makinesi 6
çanta 36
çatal 29
çay tabağı 6
çaydanlık 14
çekiç 14
çekmece 17
çekyat 7

çivi 14	pil 11	kapı 61	basamak 33
çocuk arabası 6	radyo 19	küvet 10	başarmak 24
çöp kovası 12	saat 64	lavabo 10	başlamak 58
çöp kutusu 13	sabun 21	merdiven 31	batırmak 11
diş fırçası 10	sandalye 27	musluk 14	batmak 22
diş macunu 11	sepet 18	mutfak 30	bayılmak 16
dolap 24	soba 13	oda 48	beğenmek 28
düğme 18	süpürge 11	oturma odası 9	beklemek 55
elbise dolabı 7	sürahi 10	pencere 42	benzemek 30
fırça 20	şampuan 9	salon 21	beslemek 21
fırın 20	şemsiye 21	tuvalet 21	bırakmak 54
fincan 21	şişe 27	yatak odası 8	bilmek 60
fotoğraf 33	tabak 30		bindirmek 7
fotoğraf	tarak 17	6. Fiiller	binmek 45
makinesi 8	tava 16	acele etmek 10	biriktirmek 10
gazete 32	telefon 45	acıkmak 12	birleşmek 10
gözlük 23	televizyon 49	acımak 18	birleştirmek 13
halı 24	tencere 16	açılmak 32	bitirmek 36
havlu 22	tepsi 9	açmak 61	bitmek 48
iğne 22	terlik 20	ağlamak 55	boyamak 12
ip 28	tırmık 7	akmak 34	bozmak 19
kafes 18	toka 6	alışmak 24	bozulmak 14
kamera 18	tuvalet kağıdı 5	alkışlamak 5	bölmek 11
kapak 17	tuzluk 5	almak 69	bulmak 58
kaşık 29	ütü 13	anlamak 53	bulunmak 38
kavanoz 12	yastık 21	anlaşmak 18	büyüme 50
kibrit 13	yatak 48	anlatmak 55	cevap vermek 10
koltuk 25	yorgan 11	aramak 44	cevaplamak 11
kova 20	yüzük 19	artmak 22	çağırma 37
kutu 29	zil 25	asmak 22	çalışmak 58
küpe 9		atılmak 17	çalmak 35
kürek 16	5. Ev ve bina ile	atlamak 31	çarpmak 7
lamba 27	ilgili kelimeler	atmak 56	çarpmak 32
makas 20	asansör 15	avlamak 13	çekilmek 16
masa 39	baca 13	ayırma 19	çekmek 56
mendil 12	balkon 18	ayrılmak 44	çevirmek 27
mum 23	banyo 23	azalmak 11	çıkarmak 46
oturak 7	çatı 21	bağırma 42	çıkartmak 11
örtü 11	duvar 36	bağlamak 28	çıkma 60
pamuk 21	elektrik düğmesi	bakma 65	çiğneme 8
perde 18	8	bnyo ypmak 9	çizme 29

çoğalmak 13	eklemek 16	hastalanmak 13	kazanmak 46
çözmek 22	ekmek 13	hatırlamak 27	kazmak 12
dağılmak 12	el sallamak 6	havlamak 11	kesilmek 18
dağıtmak 18	emeklemek 6	hazırlamak 34	kesmek 43
dalmak 22	emmek 7	hoşlanmak 19	kırılmak 17
dans etmek 21	engellemek 12	ısırmak 24	kırmak 40
davet etmek 30	erimek 11	içmek 51	kızartmak 12
davranmak 31	esmek 18	ilerlemek 24	kızdırmak 7
dayanmak 23	esnemek 10	ilgilenmek 20	kızmak 27
değişmek 36	etkilemek 22	indirmek 15	kilitlemek 8
değiştirmek 26	etmek 44	inmek 42	kirletmek 9
değmek 13	fark etmek 16	istemek 64	koklamak 14
demek 58	fırçalamak 13	işitmek 14	kokmak 15
denemek 16	fırlamak 14	itmek 24	konmak 17
devam etmek 30	fırlatmak 11	iyileşmek 19	kontrol etmek 12
dikkat etmek 14	fısıldamak 12	izin vermek 12	konuşmak 54
dikmek 25	fotoğraf	izlemek 40	koparmak 14
dilemek 23	çekmek 5	kaçırmak 17	kopmak 10
dinlemek 55	geçirmek 36	kaçmak 43	korkmak 47
dinlenmek 23	geçmek 57	kahvaltı etmek 5	korkutmak 13
doğmak 43	gelişmek 22	kaldırmak 34	korumak 39
dokunmak 24	gelmek 63	kalkmak 43	koşmak 62
dolaşmak 39	gerçekleştirmek 12	kalmak 54	koşturmak 5
doldurmak 27	gerekmek 39	kanamak 15	kovalamak 21
dolmak 21	getirmek 53	kandırmak 12	koymak 58
donmak 11	gezdirmek 12	kapamak 13	kucaklamak 7
doymak 7	gezmek 44	kaplanmak 14	kullanmak 44
dökmek 31	girmek 56	kapatmak 26	kurmak 45
dökülmek 7	gitmek 68	karar vermek 11	kurtarmak 37
döndürmek 11	giyinmek 20	kararlaştırmak	kurtulmak 24
dönmek 52	giymek 32	11	kutlamak 17
dövmek 21	göndermek 27	karışmak 14	küsmek 10
durdurmak 12	görmek 66	karıştırmak 17	maç yapmak 5
durmak 61	görünmek 28	karşılama 22	merak etmek 13
duymak 55	göstermek 53	karşılaşmak 20	nefret etmek 12
düşmek 62	götürmek 47	katılmak 24	okşamak 13
düşünmek 60	gülmek 54	katlamak 12	okumak 65
düşürmek 10	gülümsemek 19	katmak 15	olmak 62
düzenlemek 18	güvenmek 17	kaybetmek 30	oluşmak 19
eğilmek 14	harcamak 21	kaybolmak 19	onararak 9
eğlenmek 22	hareket etmek 16	kaymak 27	oturmak 62

oynamak 61	sokmak 20	uğraşmak 25	yenilmek 6
ödemek 19	sormak 61	ulaşmak 28	yenmek 21
öğrenmek 54	soymak 12	ummak 21	yetişmek 29
öğretmek 25	söylemek 58	unutmak 49	yıkamak 38
öksürmek 9	sulamak 9	uyandırmak 13	yıkanmak 16
ölmek 50	susamak 8	uyanmak 34	yıklılmak 10
öpmek 32	susmak 13	uyarmak 21	yıkmak 17
örtmek 10	süpürmek 12	uymak 16	yırtmak 8
ötmek 13	sürmek 46	uyumak 51	yollamak 12
özlemek 24	sürünmek 10	uzaklaşmak 13	yorulmak 19
özür dilemek 5	süslemek 9	uzanmak 16	yutmak 11
parlamak 15	şarkı söylemek 15	uzatmak 21	yükselmek 14
patlamak 22	şaşırmak 25	üfleme 10	yürümek 61
paylaşmak 27	şişmek 10	üşümek 10	yüzme 29
pişirmek 24	tahmin etmek 14	üzme 19	zıplamak 8
pişmek 6	takılmak 14	üzülmek 34	
rahatlamak 11	takip etmek 14	varmak 44	7. Genel
rastlamak 12	takmak 30	vazgeçmek 13	kelimeler
resim yapmak 6	tamamlamak 13	verilmek 16	7.a. Genel
rüya görmek 5	tamir etmek 14	vermek 66	isimler
saklamak 24	tanımak 43	vurmak 46	ad 56
saklanmak 14	tanışmak 18	yağmak 23	adım 23
sallamak 24	taramak 12	yakalamak 34	ağaç 68
sallanmak 16	tartışmak 15	yakalanmak 9	aile 49
sanmak 37	taşımak 41	yaklaşmak 34	akıl 40
sarılmak 21	taşınmak 13	yakmak 32	alan 33
sarmak 25	tatmak 14	yalan	alet 20
satmak 32	tekrarlamak 10	söylemek 10	allah 21
savaşmak 17	telefon etmek 10	yanmak 35	altın 30
saymak 24	temizlemek 20	yapılmak 34	amaç 28
seçmek 33	terlemek 6	yapışmak 8	ana 34
sermek 15	teşekkür etmek 17	yapıştırmak 11	anaokulu 10
seslenmek 16	tırmanmak 20	yapmak 68	ara 55
sevinmek 9	titremek 11	yaptırmak 17	araba 60
sevmek 61	toplamak 37	yardım etmek 23	araç 25
seyretmek 17	toplanmak 23	yarışmak 6	arkadaş 60
sıçramak 19	tutmak 54	yasaklamak 8	asıl 23
sıkılmak 22	uçmak 41	yaşamak 53	asker 42
sıkmak 20	uçurmak 5	yatmak 41	ateş 37
silmek 21		yazmak 55	avcı 18
sinirlenmek 10		yemek 59	ay (takvimde) 27

balık 54	fark 29	koku 22	sen (is.) 61
başarı 33	gerek 24	komşu 40	ses 60
bayrak 28	gezi 30	konuşma 28	seyirci 12
bayram 29	giysi 24	kömür 13	sokak 45
beden 20	gölge 19	köşe 26	sonuç 34
bina 21	gözyaşı 11	köy 55	soru 39
birlik 27	grup 23	kral 31	sorun 32
bitki 30	güç (kuvvet) 31	kural 26	söz 50
boy 31	gün 65	kuş 59	spor 28
böcek 25	haber 40	kuyruk 20	süre 38
burası (is.) 48	hak 40	lazım 20	şarkı 34
buz 25	hareket 23	mahalle 25	şehir 44
cadde 21	hata 26	mama 10	şekil 44
cam 23	hava 55	mektup 32	şey 55
can 44	hayvan 48	meslek 36	şiir 32
cep 22	hedef 27	metre 22	tahta 26
cevap 32	hediye 34	mevsim 22	takım 32
çabuk 33	heyecan 22	meyve 42	tane 46
çamur 14	hırsız 20	misafir 20	taşıt 14
çevre 48	hız 21	müzik 36	tatil 45
çıkış 20	ışık 45	odun 28	tekerlek 21
çiçek 65	ilaç 26	okuma 30	tekrar 40
çizgi 21	ilgi 23	olay 37	tel 21
çöp 25	insan 55	ora (orası) 42	temel 27
çukur 18	isim 37	orta 50	toz 22
dal 39	istek 25	oyun 48	turist 24
damla 17	iş 57	oyuncak 45	tüm 46
davranış 30	izin 29	ödev 25	tüy 19
defa 27	kabul 21	öğle yemeği 15	uç 25
değil 53	kahvaltı 31	önem 34	uyku 28
depresyon 16	kan 39	örnek 37	üzeri 40
dikkat 24	kanat 30	padişah 12	vakit 31
dilek 20	karşılık 22	piknik 27	vücut 24
dip 21	kat 20	rahat 28	yan 58
doğum günü 19	kavga 29	reklam 16	yapı 21
duman 21	kaynak 28	renk 41	yaprak 35
düğün 31	kenar 34	rüya 27	yardım 44
elbise 29	kere 30	sağlık 31	yardımcı 22
elektrik 24	kez 28	sayı 28	yarı (yarısı) 29
eşya 29	kilo 21	sebep 28	yarış 21
etraf 35	kişi 46	sebze 29	yarışma 18

yaş (zaman)50	belli (sf.) 23	hadi (ünl.) 8	neden (zf.) 44
yavru 41	ben (zm.) 60	hakkında (zf.) 23	nere (zf.) 29
yazı 32	beraber (zf.) 36	hâlâ (henüz) 36	nerede (zf.,) 18
yem 14	bile (bağ., zf.) 43	hangi (sf.) 28	nereye (zf.) 16
yemek 55	biraz (sf., zf.) 53	hatta (bağ., zf.)27	niçin (zf.) 21
yer 64	birazdan (zf.) 39	haydi (ünl.) 28	niye (zf.) 19
yiyecek 29	birçok (sf.) 38	hayır (e.) 41	ona (zf.) 11
yol 64	birden (zf.) 30	hazır (sf., zf.) 21	onlar (zm.) 45
yolcu 21	biri (zm.) 49	hem (bağ.) 43	orada (zf.) 20
yolculuk 27	birkaç (sf.) 40	hemen (zf.) 55	oraya (zf.) 11
yön 30	birlikte (zf.) 40	hep (zf.) 51	öbür (sf.) 25
yuva 32	biz (zm.) 61	hepsi (zm.) 34	öyle (sf.) 47
zaman 60	boyunca (zf.) 25	her (sf.) 56	özel (sf.) 20
zarar 31	bozuk (sf.) 8	her zaman	özellikle (zf.) 23
zevk 20	böyle (sf., zf.) 53	(zf.)20	pek (sf., zf.) 32
	böylece (zf.) 29	herkes (zm.) 50	peki (e., zf.) 25
7.b. Konuşmayı	bu (sf.) 59	hiç (zf.) 56	rağmen (zf.) 23
kolaylaştıran	bunlar (zm.) 34	hiçbir (zm.) 22	renkli (sf.) 17
kelimeler*	burada (zf.) 19	hiçbiri (zm.) 27	sadece (zf.) 36
acaba (zf., is.) 20	çeşitli (sf.) 20	hoş (sf.) 39	sana (zf.) 12
acele (sf.) 18	çünkü (bağ.) 53	için (e.) 57	sanki (zf.) 31
ah (ünl.) 18	daha (zf.) 62	içinde (zf.) 11	siz (zm.) 50
alo (ünl.) 6	delik (is., sf.) 23	ile (bağ.) 59	sonunda (zf.) 28
ama (bağ.) 60	diğer (sf.) 41	ilgili (sf.) 27	sonuncu (sf.,) 11
ancak (zf.) 35	diye (zf.) 41	ilk önce(zf.) 12	sürekli (sf.) 27
artık (zf., sf.) 47	dolayı (sf.,zf) 21	ise (e.) 22	şöyle (zf.) 38
asla (zf.) 25	eğer (bağ.) 43	işte (e.) 44	şu (sf., zm.) 55
ay (ünl.) 6	eğlenceli (sf.) 17	kaç (sf.) 21	tamam (sf.) 25
bağlı (sf.) 21	emin (sf.) 24	kadar (e.) 54	tehlikeli (sf.) 14
bana (zf.) 22	en (zf.) 52	karşı (zf., sf.,) 49	tıpkı (zf., is.) 7
başarılı (sf.) 30	ertesi (sf.) 25	kendi (zm.) 57	türlü (sf.) 26
başka (sf.) 53	eşit (sf.) 22	kısaca (sf.,zf) 20	üzere (zf.) 20
bazen (zf.) 37	evet (e.) 38	kim (zm.) 51	ve (bağ.) 58
bazı (sf., zf.) 45	fakat (bağ.) 44	kimi (zm.) 21	veya (bağ.) 38
belki (zf.) 39	gerçekten (zf.)	kimse (zm.) 41	o (sf., zm.) 61
	22	komik (sf.) 16	ya (bağ., ünl.) 38
	gerekli (sf.) 28	korkunç (sf.) 20	ya da (bağ.) 24
	gibi (e., zf.) 56	küçücük (sf.) 9	yalnız (sf.) 44
	gizli (sf.) 22	mutlu (sf.) 48	yanında (zf.) 10
	göre (zf.) 39	nasıl (zf.) 54	yani (bağ.) 39
	günlük (sf., is)26	ne (zm., sf.) 60	yeniden (zf.) 16

* Zarf, sıfat,
zamir, ünlem,
bağlaç, edat gibi
kelimelerin genel
adı.

yine (zf.) 49	9.b. Karada yürüyen hayvanlar	9.c. Suda yüzen hayvanlar	12. Müzik aletleri
yuvarlak (sf.) 17	aslan 41	balina 13	davul 11
7.c. İlişki sözleri	at 48	kurbağa 27	flüt 7
allahaismarladık 6	ayı 35	yunus 8	gitar 14
güle güle 7	civciv 17	10. İnsanı niteleyen kelimeler	piyano 16
günaydın 8	deve 17	adam 57	13. Okuma ve yazma ile ilgili kelimeler
hoşça kal 10	dinozor 10	bebek 46	resim 51
lütfen (zf.) 18	domuz 26	çocuk 67	kitap 69
8. Giysiler	eşek 32	kadın 52	defter 19
atkı 10	fare 37	oğlan 27	masal 19
atlet 10	fil 34	11. Meslekler	kalem 24
ayakkabı 35	geyik 16	balıkçı 11	hikâye 29
ceket 23	hindi 10	berber 10	kağıt 40
çorap 25	horoz 26	boyacı 6	yapıştırıcı 8
eldiven 22	inek 42	çiftçi 19	sayfa 17
etek 26	kaplan 20	çoban 18	14. Oyun, oyuncak, spor ve eğlence
gecelik 9	kaplumbağa23	dişçi 16	balon 15
gömlek 27	karınca 21	doktor 53	basketbol 18
kazak 20	kartal 21	fırıncı 9	bilmece 9
kemer 20	keçi 29	futbolcu 12	çingirak 6
külöt 5	keci 47	gazeteci 7	çizgi film 8
pantolon 31	kirpi 11	hemşire 17	düdük 14
şapka 31	koyun 39	işçi 20	evcilik 5
9. Hayvanlar	kurt 31	itfaiyeci 7	fıkra 8
9.a. Havada uçan hayvanlar	kuzu 25	memur 16	film 35
arı 22	maymun 26	mühendis 14	futbol 32
güvercin 26	ördek 29	öğretmen 62	kaydırak 6
karga 14	örümcek 17	pilot 12	kılıç 15
kelebek 27	solucan 14	polis 40	körebe 6
leylek 12	köpek 56	postacı 10	kukla 15
papağan 20	tavşan 42	şarkıcı 11	lunapark 5
sinek 10	tavuk 40	şoför 21	maç 28
	tilki 34	tamirci 5	maske 9
	timsah 16		ok 13
	yılan 39		
	zebra 16		
	zürafa 17		

palyaço 13	birinci 29	dirsek 18	çorba 26
robot 13	ikinci 28	diş 39	dondurma 31
saklambaç 10	üçüncü 19	diz 25	ekmek 42
salıncak 15	dördüncü 13	dudak 22	et 37
sirk 11	beşinci 9	el 70	kek 21
top 51		göz 64	kızartma 8
uçurtma 17	17. Şekiller	kafa 41	köfte 8
yapboz 9	çember 16	kalp 37	makarna 11
	daire 16	karın 42	pasta 22
15. Renkler	dikdörtgen 7	kaş 13	peynir 33
beyaz 41	kare 11	kemik 22	pilav 12
kahverengi 30	piramit 5	kol 51	reçel 18
kırmızı 37	silindir 8	kulak 42	salata 21
mavi 42	üçgen 16	omuz 24	simit 9
mor 22		parmak 42	şeker 31
pembe 24	18. Taşıtlar	saç 42	tuz 18
sarı 44	bisiklet 39	sakal 18	yoğurt 20
siyah 38	gemi 48	sırt 33	yumurta 40
yeşil 48	helikopter 15	tırnak 22	zeytin 12
	itfaiye aracı 7	yanak 19	
16. Sayılar	kamyon 35	yüz 55	21.b. İçecekler
bir 66	minibüs 5		ayran 5
iki 54	motosiklet 23	20. Yapılar	çay 36
üç 47	otobüs 44	camii 18	meyve suyu 17
dört 42	traktör 20	bakkal 19	su 69
beş 40	tren 43	dükkan 33	süt 40
altı 32	uçak 39	ev 72	
yedi 33	vapur 18	hastane 39	22. Zaman
sekiz 33		okul 63	dilimleri
dokuz 25	19. Vücutumuz	havuz 26	akşam 49
on 43	ağız 46	hayvanat bahçesi 26	bugün 49
on bir 15	alın 19	eczane 11	dün 22
on iki -	ayak 62	köprü 26	öğle 26
on üç 9	bacak 33	çeşme 18	sabah 57
on dört 7	baş 63		şimdi 55
on beş 16	başparmak 12	21. Yiyecek ve	yarın 34
on altı 16	bıyık 8	içecekler	
on yedi 7	boyun 28	21.a. Yiyecekler	23. Karşıt
on sekiz 7	burun 33	bal 23	anamlı
on dokuz 6	çene 18	çikolata 22	kelimeler
yirmi 25	dil 39		acı /tatlı 38/40

açık/kapalı 37/27	23-12/19	şişman/zayıf19/21
alt/üst 52/48	iç/dış 59/31	temiz/pis-kirli
aşağı/yukarı46/34	içeri/dışarı 40/45	47/19-29
az çok 49/66	ileri/geri 44/42	tok/aç 5/22
boş/dolu 46/46	ince/kalın 26/17	ufak/iri-kocaman
büyük/küçük 70/67	iyi/kötü 64/48	17/12-27
dağınık/düzenli5/18	kız/erkek 59/47	uslu/yaramaz9/16
dikkatli /dikkatsiz	ön/arka 51/57	uzak/yakın 49/53
17/7	önce/sonra 53/61	uzun/kısa 54/43
eski/yeni 50/57	önemli/önemsiz	var/yok 57/55
gece/gündüz 55/15	47/5	yanlış/doğru29/55
yaşlı /genç 35/41	sesli/sessiz 12/20	yumuşak/sert-katı
güzel/çirkin67/20	sıcak/soğuk 49/43	21 / 24-13
hızlı/yavaş 37/29	sol/sağ 31/34	zor/kolay 44/35
ıslak-yaş/kuru		

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç bölümünde en sık kullanılan 1200 kelimenin üst kavramlara göre sayıları aşağıda verilmiştir:

0–6 yaş çocuklar için belirlenen üst kavramlar ve sayıları

1. Aile ve akraba : 13	7.c. İlişki sözleri : 5
2. Bitkiler : 41	8. Giysiler : 14
2.a. Ağaçlar : 2	9. Hayvanlar : 46
2.b. Çiçekler : 2	9.a. Havada uçan hayvanlar : 7
2.c. Genel Bitkiler : 4	9.b. Karada yaşayan hayvanlar : 36
2.d. Kuruyemiş : 5	9.c. Suda yüzen hayvanlar : 3
2.e. Meyveler : 11	10. İnsanı niteleyen kelimeler. : 5
2.f. Sebzeler : 17	11. Meslekler : 22
3.Coğrafya : 28	12. Müzik aletleri : 4
3.a. Dünya ve çevremiz : 20	13. Okuma ve yazmayla ilgili k. : 9
3.b. Hava durumu : 8	14. Oyun, oyuncak, spor ve eğlence : 26
4. Ev ve bahçe araç gereçleri: 90	15. Renkler : 9
5. Ev ve bina ile ilgili k. : 19	16. Sayılar : 25
6. Fiiller : 366	17. Şekiller : 7
7. Genel kelimeler : 344	18. Taşıtlar : 12
7.a. Genel isimler : 200	21.b. İçecekler : 5
7.b. Konuşmayı kolaylaştıran kelimeler : 139	22. Zaman dilimleri : 7
19. Vücudumuz : 30	23. Karşıt anlamlı k. : 80
20. Yapılar : 11	
21. Yiyecek ve içecekler : 26	
21.a. Yiyecekler : 21	
	Toplam :1.234

Üst kavramlara göre 1200 kelime incelendiğinde şunlar görülmektedir:

1. 1200 kelime, kelime türüne göre incelendiğinde; en çok isimlerin daha sonra fiillerin, en az ise ünlemlerin kullanıldığı görülmektedir.

2. Bazı üst kavramlarla ilgili çok az kelimenin geçtiği görülmektedir. Söz gelişi çiçekler üst kavramında iki, müzik aletleri üst kavramında dört kelimenin yer aldığı görülmektedir.

3. Genel kelimeler başlığı altında ele alınan kelimelerin sayısının en fazla kullanıldığı görülmektedir. Bu üst kavramın altında bulunan genel isimler ve konuşmayı kolaylaştıran kelimelerin sıklığının yüksek olduğu görülmektedir.

4. 1200 kelimenin içinde sıklığı yüksek 366 fiil bulunmaktadır. En sık kullanılan beş fiil almak (69), gitmek (68), yapmak (68), görmek (66) ve vermek (66)'tir.

1200 kelime içinde en sık kullanılan ilk yirmi kelime, üç farklı kaynaktaki ilk yirmi kelimeyle karşılaştırılarak tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5: İlk yirmi kelimenin üç farklı araştırmayla karşılaştırılması

Araştırma- daki ilk 20 kelime	İki milyon kelimedede(Say vd.)	Bir milyon kelimedede(Göz)	Beş yüz bin kelimedede(Memoğlu)
ev 72	bir 34870	bir 29286	bir 14018
büyük 70	ve 24563	ve 22856	bu 8475
el(organ)70	bu 16348	olmak 20844	olmak 8138
almak 69	için 8332	bu 15140	ve 7862
anne 69	çok 5871	için 6886	o 4350
baba 69	gibi 5342	o 6421	demek 3109
kitap 69	ile 4998	ben(zm.)5829	ne 3079
su 69	daha 4964	demek 5268	yüz (sayı) 3060

ağaç 68	ama 4474	çok 5405	iki 2661
gitmek 68	olmak 4334	yapmak 5189	için 2384
yapmak 68	sonra 3887	ne 5098	ben 2309
çocuk 67	kadar 3783	gibi 4994	gibi 2295
güzel 67	her 3662	daha 4683	daha 2073
küçük 67	en 350	almak 4422	sonra 1961
bir 66	ne 3416	var 4200	var 1959
çok 66	o 3367	kendi 4175	ile 1913
görmek 66	demek 3252	gelmek 4033	bin 1907
vermek 66	diye 3093	ile 3830	on 1860
bakmak 65	ben 2935	vermek 3827	üç 1815
çiçek 65	var 2820	ama 3668	gelmek 1808

İlk yirmi kelime genel olarak değerlendirildiğinde şu sonuçlar ortaya çıkmaktadır:

1. Bu araştırmada en sık kullanılan kelime “ev” iken üç kaynaktan “bir” kelimesi en sık kullanılan kelime olarak görülmektedir.

2. Yetmiş sekiz kaynağa göre ilk yirmi kelime, daha çok günlük hayatta kullanılan somut kelimelerden oluşurken, üç kaynaktan ise daha çok zamir, zarf, edat, bağlaç gibi kelimelerden oluşmaktadır.

Araştırmanın sonucunda üst kavramlara göre listelenen en sık kullanılan 1200 kelime için şu önerilerde bulunulabilir:

1. Türkiye’de yaş veya sınıf seviyelerine göre hazırlanmış kelime listeleri olmadığı için bu araştırma sonucunda hazırlanan 1200 kelimelik liste önemli bir boşluğu doldurabilir. 0-6 yaş arası çocukların dil gelişiminde ve öğretiminde bu kelimeler öncelikli olarak kullanılabilir.

2. Okul öncesi öğretim programında, resimli hikâye kitaplarında, boyama kitaplarında, parmak oyunlarında ve resimli sözlüklerde 0-6 yaş için belirlenen ilk 1200 kelimelik listeden yararlanılabilir.

3. Çocuğun dil ediminde okul öncesi dönemde anne ve babanın etkisi oldukça fazladır. Bu anlamda anne ve babalar, 1200 kelimelik bu listeyi kullanarak çocukların dil edinimlerine yardımcı olabilir.

5. KAYNAKLAR

Aksan, D. (1998), *Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim (I., II. ve III. Cilt)*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.

Artar, M. (1998). *Ankara'da Yaşayan 9–26 Aylık Çocuklarda Aile Bilgisine Dayalı Dil Normlarının Saptanması*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Ankara.

Aydın, B. (1996), *Çocuk Psikolojisinin Temelleri*, Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi Yayınları, İstanbul.

Baştürk, M. (2004), *Dil Edinim Kuramları ve Türkçenin Anadili Olarak Edinimi*, PegemA Yayıncılık, Ankara.

Baykoç-Dönmez N. (1986), “Çocukta Dilin Kazanılması”, *YA-PA 4. Okul Öncesi Eğitimi ve Yaygınlaştırılması Semineri*, 90–97.

Baykoç-Dönmez, N. ve Arı M. (1992) “12–30 Aylık Türk Çocuklarında Dilin Kazanılması”, *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, C.8, S.3:115–161.

Büyüköztürk, Ş.; Kılıç Çakmak, E.; Akgün, Ö. E.; Karadeniz, Ş.; Demirel, Funda (2010), *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, PegemA Yayınevi, Ankara.

Cemiloğlu, M. (2004), *Türkçe Öğretimi*, Aktüel Yayınevi, İstanbul.

Cole, L. ve Morgan, J. B. (1975), *Çocukluk ve Gençlik Psikolojisi* (Çeviren: B. H. Vassaf), Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul.

Cüceloğlu, D. (1997). *İnsan ve Davranışı: Psikolojinin Temel Kavramları*, Remzi Kitabevi, İstanbul.

Çengelci, N. B. (1996), *Gelişimsel Olarak Kavram ve Kategori Yapılarının İncelenmesi*, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), İzmir.

Göğüş, B. (1978), *Türkçe ve Yazın Eğitimi*, Gül Yayınevi, Ankara.

Göz, İ. (2003), *Yazılı Türkçenin Kelime Sıklığı Sözlüğü*, TDK Yayınları, Ankara.

Jersild, A. T. (1983), *Çocuk Psikolojisi*, (Çeviren: G. Günçe), Ankara Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Merkezi Yayınları, Ankara.

Kara, Ş. (2002), “Anadil Edinimi ve Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretimi”, *M. Ü. Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, S.16:101–118.

Karacan, E. (1998), *Yaşamın İlk Bir Yılında Anne-Bebek Etkileşimi ve Bebeklerde Dil Gelişimi*, Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Psikiyatrisi ABD (Yayımlanmamış Uzmanlık Tezi), Ankara.

Karasar, N. (2005), *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

Memoğlu Süleymanoğlu, H. (2006). *Türkçenin Ters Sıklık Sözlüğü*, Kurmay Yayın Dağıtım, Ankara.

Özdemir, E. (1983), “Anadili Öğretimi”, *Türk Dili, Dil Öğretimi Özel Sayısı*, Türk Dil Kurumu Yayınları, S.379–380:18–30.

Öztoğat, E. (1977), “Yabancı Dilde Sözcük Öğretimi”, *Dilbilim, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yabancı Diller Eğitim Bölümü Dergisi*, S.2:189-195.

Pehlivan, A. (2003), “Türkçe Ders Kitaplarında Sözcük Dağarcığını Geliştirme Sorunu ve Çözüm Yolları”, *Dil Dergisi*, S.122:84–91.

Say, B.; Zeyrek D.; Oflazer, K.; Özge, U. (2002), “Development of a Corpus and a Treebank for Present-day Written Turkish”, *Eleventh International Conference of Turkish Linguistics, August 2002, (27 Nisan 2009 tarihinde http://www.dilbilim.info/yukseklisans/Corpus%20Based/ICTL_2002.pdf adresinden edinilmiştir.)*

Selçuk, Z. (2003), *Gelişim ve Öğrenme*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

Tavşancıl, E. ve Aslan E. (2000), *İçerik Analizi ve Uygulama Örnekleri*, Epsilon Yayınları, İstanbul.

Temur, T. (2006), *İlköğretim 4 ve 5. Sınıf Öğrencilerinin Yazı Dilindeki Kelime Hazinesinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, (Yayımlanmamış Doktora Tezi) Ankara.

Tosunoğlu, M. (2000), “Kelime Servetinin Eğitim Öğretimdeki Yeri ve Önemi”, *Millî Eğitim Dergisi*, S.144:85- 92.

Türk Dil Kurumu (2005), *Türkçe Sözlük*, TDK Yayınları, Ankara.

Yavuzer, H. (2001), *Çocuk Psikolojisi*, Remzi Kitabevi, İstanbul.

Yıldırım, A. ve Şimşek H. (2000), *Nitel Araştırma Yöntemleri*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.